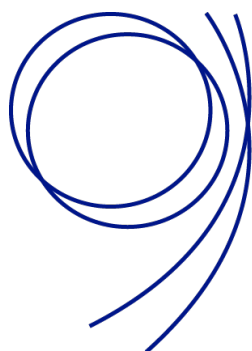

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT CIENTÍFICA I ECONÒMICA

CÀTEDRA D'AUTISME UNIVERSITAT DE GIRONA ANY 2024

Fundació Girona
Regió de Coneixement

Universitat de Girona

Diputació de Girona

Ajuntament de Girona

Consell Social de la UdG

Cambra de Comerç

ACTIVITAT – 1. Gran Jornada de Formació anual: ACTIVITAT FÍSICA I AUTISME.

- **Títol de l'activitat:** Activitat Física i Benestar Emocional en l'Autisme.
- **Tipus d'activitat:** Jornada de Formació anual que organitza la Càtedra amb tots els patrons i grans formadors experts i especialitzats.
- **Data:** 27/04/2024
- **Durada:** 7 hores en total.
- **Tipus de participació de la Càtedra:** Entitat Organitzadora.
- **Altres entitats co-organitzadores:** Associació Viu Autisme.
- **Col·laboradors:** Ajuntament de Girona. Regidoria de Benestar Emocional.
- **Nombre de participants:** 73 persones.
- **Enquestes de satisfacció:** Alta satisfacció per part de totes les persones participants: 4.7 sobre 5.
- **Justificació de l'interès de l'activitat en relació als objectius de la càtedra:**

Les últimes investigacions ens diuen que l'activitat física és totalment necessària en processos terapèutics i per preservar la salut mental sobretot de persones neurodivergents o que estiguin en l'aspectre autista. En anteriors formacions les persones participants ens han demanat parlar d'aspectes sensorials, físics, adaptacions i possibles investigacions relacionades amb aquest àmbit i que tinguin un impacte amb la salut mental i el benestar emocional d'aquestes persones.

- **Documentació annexa o link pàgina web:**

Jornada de Formació		Dissabte 27/04/2024
ACTIVITAT FÍSICA I BENESTAR EMOCIONAL EN L'AUTISME		
Programa:		
8:30 - 9h	Recollida Acreditacions	
9 - 9:15h	Inauguració	
9:15 - 10:30h	José Ramón Alonso : Neurociencia, actividad física y autismo	
10:30 - 11:00h	Coffee Break - Descans	
11:00 - 12:00h	Mauro Dangelo : Aportes de la psicomotricidad en el autismo	
12:00 - 13:00h	Olga Rodríguez : Patios Inclusivos. Un reto alcanzable	
13:00 - 14:00h	Taula Rodona : Experiències d'Activitat Física Inclusiva	
	Roberto Donati : Servei d'esports Associació Mira'm - València	
	Elsa Navarro i Nini Conejo : Palas para todos - Pádel Inclusivo - Málaga	
	Jordi Sansabrià : POTS - Entitat d'esport Inclusiu - Baix Empordà	
14:00 - 15:00h	Dinar - Descans	
15:00 - 16:00h	Eva Marini : Taller de loga per l'autisme	
16:00 - 17:00h	Juan Cicare i Agustí Castillo : Teràpia Ocupacional i Activitats Físiques a Paula	
17:00 - 18:00h	Eneko García : Ser Autista y guía de montaña	
Preus:		
	45€ - Professionals	
	25€ - Associats/des a entitats de famílies de persones amb autisme	
	25€ - Estudiants	
Inscripcions a WWW.TEAEDUCA.CAT		
		

Jornada de Formació

ACTIVITAT FÍSICA I BENESTAR EMOCIONAL EN L'AUTISME

27 Abril 2024

9h a 18h - Presencial a Girona

Auditori "La Mercè"

Inclou tallers pràctics i càtering

Inscripcions: TEAEDUCA.CAT

En col·laboració amb:
Ajuntament de Girona

Regidoria Benestar Emocional

ACTIVITAT - 2. Llançament d'un qüestionari obert a persones Trans/Diversitat de Gènere i Autistes.

- **Títol de l'activitat:** Llançament d'un qüestionari dissenyat per aprofundir en el coneixement de les persones amb la doble identitat Transgènere o Diversitat de Gènere i Autisme.
- **Tipus d'activitat:** Participació en recerca i investigació i conscienciació
- **Data:** Juny 2024 a Setembre 2024.
- **Tipus de participació de la Càtedra:** Participant i promotora del qüestionari.
- **Altres entitats co-organitzadores:** AETAPI, Autismo Burgos i Associació Mira'm
- **Col·laboradors:** María Merino (Autismo Burgos), Emiliano Fabris (Fundació Mira'm) y Eider Sanz (persona trans i activista)
- **Nombre de participants:** 60 participants de tot l'estat Espanyol i d'alguns països de Sud-Amèrica.
- **Justificació de l'interès de l'activitat en relació als objectius de la càtedra:**

Diverses investigacions actuals ens indiquen que les persones en l'Espectre Autista poden presentar una variabilitat neurodiversa que també es reflexa en la forma d'entendre i expressar la sexualitat i l'expressió de gènere. Per això els investigadors busquen entendre la relació entre aquest aspecte i l'autisme. Per altra banda és necessari donar veu i ajudar a les famílies amb una persona amb diversitat de gènere o sexual per poder-la ajudar, apoderar i donar veu.

Existeix una gran necessitat de formar i informar als professionals que es troben amb persones amb aquesta doble realitat: transexualitat (compresa com a un paraigua de persones LGTBQ+, no binàries i de gènere fluid) i autisme.
- **Documentació annexa o link pàgina web:**
www.diverses.es

➤ **Captura de pantalla de la pàgina web:**

Te invitamos a participar en nuestro cuestionario de investigación

Desde la mesa de Autismo y Diversidad de Género de AETAPI (www.diverses.es) hemos creado una encuesta sobre Identidades y Experiencias Trans y Autistas. Nuestro objetivo es recaudar información y conocimiento para conocer mejor la realidad de las personas trans y autistas. Así podremos crear guías de buenas prácticas para que los profesionales puedan brindarles una mejor atención desde el respeto y la búsqueda del bienestar. En los países hispanohablantes hay muy poca información al respecto y desde la mesa de AETAPI queremos cambiar esta situación. Por esta razón estamos buscando participantes y te invitamos a rellenar la encuesta. ¡Tu participación ayudará a mejorar la atención que reciben las personas trans y autistas! Si no puedes o no quieres participar, por favor, ¡comparte este mensaje! Cuantas más personas participen más información tendremos. ¡Tu ayuda puede marcar la diferencia! Además, es completamente anónimo. Si quieres participar por medio de entrevistas e historias personales ponte en contacto a través del correo de la mesa diversestea@gmail.com Si eres trans y autista (con diagnóstico o auto-identificado) y mayor de 18 años, puedes participar haciendo click en el siguiente enlace:

Si eres trans y autista y mayor de 18 años, te agradecemos que quieras participar pinchando en el enlace del cuestionario

Inicia el cuestionario →

ACTIVITAT – 3. Entrevista sobre autisme

- **Títol de l'activitat:** Entrevista al Diari de Girona sobre els nens i nenes en edat escolar amb TEA i TDAH.
- **Tipus d'activitat:** Entrevista.
- **Data:** 11/11/2024
- **Durada:** 1h.
- **Tipus de participació de la Càtedra:** Entitat entrevistada.
- **Altres entitats co-organitzadores:** Diari de Girona
- **Nombre de participants:** -
- **Enquestes de satisfacció:** -
- **Justificació de l'interès de l'activitat en relació als objectius de la càtedra:**
Conscienciació al públic general i a les autoritats educatives i sanitàries sobre la necessitat de recursos especialitzats i formació per a les professionals dels diferents sectors.

➤ **Documentació annexa o link pàgina web:**

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2024/11/11/incrementen-els-casos-tea-tdah-111559237.html>

Helena Viñas

Girona 11 NOV 2024 6:30 Actualitzada 11 NOV 2024 7:41

0

Segons les **últimes dades** aportades pel **Sistema de Salut català**, a la Regió Sanitària Girona, que inclou Alt Maresme i exclou Cerdanya, en els darrers deu anys s'ha registrat un **increment de nous casos de Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) i de Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat (TDAH)** en els infants en edat escolar, és a dir, a **menors de 16 anys**. Així, mentre que el 2013 es van registrar 165 casos de TEA el 2013, el nombre ascendeix a 721 el 2023; en el cas dels nous diagnòstics del TDAH, ascendeixen de 598 a 779, respectivament. En ambdós casos, el **salt quantitatiu més notori** es produeix de 2017 a 2018.

La **psiquiatra infantojuvenil i cap de servei** del Centre de Salut Infantil del **Gironès** i el **Pla de l'Estany**, Cristina Lombardia, explica que aquest increment es deu, en part, a un **augment en la formació del personal sanitari** sobre aquesta matèria, tot i que afirma que encara els queda per aprendre: «Tenim un problema per a diagnosticar a les edats adultes; estem treballant per a poder detectar aquests trastorns de manera més eficaç».

Amb relació a les manifestacions dels dos trastorns, **la psiquiatra infantil explica que depèn sobretot** «de l'edat i el grau». A mode general, els infants que pateixen TEA, «tarden més a aprendre a parlar, i, quan ho aconsegueixen, es tracta d'un llenguatge repetitiu». També «els costa mantenir la mirada, els agrada jugar sempre a les mateixes i mostren dificultats s l'hora de socialitzar».

En el cas del TDAH, remarca «la incapacitat de prestar atenció a les classes, els costa estar quiets i interrompen les activitats de la resta, com converses o jocs». **En el cas de les noies**, la falta d'atenció es percep per la resta com **timidesa o una actitud somiadora**, i Lombardia remarca que «cal tenir en compte que es poden confondre els símptomes de TDAH amb els efectes hormonals dels canvis menstruals».

Pel que fa a les edats de diagnòstic, concretament en el TEA, la psiquiatra explica que «hi ha dues edats significatives en què ens arriben nens. Primer entre els 4 o 5 anys, quan es detecta que tenen deficiències en el seu desenvolupament, i després entre 3r i 4t de primària, quan comencen les exigències socials i acadèmiques». **En el cas de les noies**, reitera, «sobretot ens arriben quan estan a l'ESO, perquè el nivell d'estrès social incrementa».

Un sistema no preparat

Davant aquesta **onada de nous diagnòstics**, diferents agents relacionats amb la matèria es plantegen la pregunta de si el sistema completament, des de l'àmbit sanitari fins a social, està preparat per gestionar una educació inclusiva i de qualitat. En aquest sentit, Lombardia considera que «no crec que sigui una problemàtica del sistema sanitari, sinó de la comunitat sencera. És important que la societat entengui aquests trastorns».

La formació, punt clau

Un dels temes que ha aparegut més entre els diferents testimonis i professionals és la **falta de formació tant en àmbit educatiu com sanitari**. En aquest sentit, **actualment al territori gironí** existeixen diferents vies per educar-se en aquesta matèria, com és el cas del **Centre de Salut Infantil del Gironès i el Pla de l'Estany**, on la **psiquiatra Cristina Lombardia** realitza sessions d'hora i mitja a famílies interessades sobre el TEA: «La paraula els genera malestar, alguns intenten negar el diagnòstic. Nosaltres sempre parlem sobre el concepte neurodivergència: manifestacions o formes de funcionar diferent del desenvolupament neuronal».

Lombardia explica que **en aquestes sessions aprenen sobre el TEA i com treballar-lo** amb els seus fills: «Canvia la percepció tenen del trastorn». En total, des de 2021, **més de 500 famílies han fet ús del servei**. A banda, afegeix que **cada vegada es parla més d'aquests trastorns** en les assignatures del grau de **Medicina**. «És important que el doctor d'emergències estigui format. Per exemple, a l'hora de fer una exploració abdominal, si el pacient amb TEA no es deixa per les seves complicacions sensorials, es pot confondre amb un dolor abdominal».

Paral·lelament, des de la **Càtedra d'Autisme de la Universitat de Girona** també potencien la recerca d'aquest trastorn, aportant documentació sobre **investigacions i participants de congressos internacionals**, amb l'objectiu que «els programes innovadors educatius que s'estan aplicant a altres països, els puguem fer arribar aquí», explica el director de la Càtedra, Mario Montero.

El mateix afegeix que una de les **activitats previstes pel 2025 és fer un curs d'estiu per educadors i professionals** que treballen amb alumnes amb TEA a les escoles. Amb tot, també compten amb formacions sobre aquesta matèria a la seva pàgina web, mitjançant **vídeos explicatius per docents i famílies**, a les quals també assessoren.

Et pot interessar

DOMINICAL

Una mirada gironina a la tragèdia de València

LA SELVA

Detenen un maltractador a Lloret gràcies al senyal internacional...

A banda, la UdG també disposa d'un **màster en Atenció a la Diversitat en una Educació Inclusiva**. Una de les seves estudiant, Bruna Caula, explica com ha estat la seva experiència: «T'ensenyen les discapacitats que acompanyen cada neurodivergència i com detectar-les. També ens van ensenyar com incorporar els nens amb aquests trastorns a les aules sense que sentin que els segreguem». La també estudiant de la carrera de Magisteri remarca que «durant el grau no se'n parla prou. Ens diuen que hem de ser inclusius, però no ens donen les eines per poder aconseguir-ho».

Algunes famílies han pogut viure el dia a dia de tenir un fill diagnosticat a les aules, i les **dificultats que suposa conviure** amb «la falta de formació en l'entorn educatiu», acusa E.A., mare de dues criatures amb TEA. En aquest sentit, explica que, fins i tot després de tenir un **diagnòstic ferm**, «hi ha persones que no s'ho acaben de creure, sembla que hagin de tenir alguna alteració física». A més, afegeix que «la gran pena que tenen els nens és el patiment de no encaixar. Ells no entenen totes les conductes socials que passen en una aula, i els mestres només ens expliquen que criden i ploren a la mínima».

Una experiència semblant és la que també viu **María Teresa de Miquel Balmes**, presidenta de la Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Afectats de TDAH, que agrupa aproximadament **12 entitats del territori**. És també **mare d'un nen diagnosticat amb TDAH**, explica que «et trobes problemes des del primer dia. Les administracions no t'informen prou de les ajudes a les quals pots optar, i quan intentes anar a la salut pública et trobes les portes tancades». D'altra banda, indica que «es parla molt de suport psicològic, però el social i el legal també es necessiten per igual».

La Federació té per objectiu vetllar per les famílies amb infants diagnosticats amb TDAH, que actualment s'estan enfrontant a **diferents problemàtiques**, segons explica la mateixa Balmes: «Els beneficiaris de les beques NEAE (per alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu) han de tenir un grau de discapacitat superior al 33%, quan amb el TDAH, com a molt, et donen un 24%». A més, afegeix que **l'avaluació del diagnòstic** que es realitza «utilitza uns barems fora de l'àmbit educatiu, que no tenen en compte les necessitats educatives de l'alumne», ni tampoc «l'impacte global que té el TDAH en la persona». Per tot plegat, Balmes reitera que «falten recursos per fer un pla individualitzat de cada alumne».

En aquest sentit, es refereix al **col·lectiu femení** com un en el que encara **costa detectar de manera precoç** el TEA: «És freqüent que en les noies tinguin la capacitat d'emascarar els símptomes propis dels nois, fan un efecte camuflatge per semblar com la gent del seu entorn». **La doctora explica** que «la descripció actual de l'espectre de l'autisme té clarament un biaix de gènere. Els criteris dels manuals de diagnòstic internacionals responen a les manifestacions prototípicament masculines».

Resum de la jornada

Rep cada vespre al teu correu electrònic les notícies més rellevants de la jornada

REBRE

Quan les noies entren a l'adolescència, aquest camuflatge «les acaba esgotant, i produeix alteracions en la conducta, com ansietat»; **això permet aprofundir en el seu diagnòstic i arribar a l'arrel**, un TEA. En el cas del TDAH, Lombardia afirma que **a les noies els succeeix el mateix**, mentre que **els nois són més «externalitzadors»** i els seus símptomes es noten més.

ACTIVITAT 4. – Participació al Congrés Estatal a Càdiz d'AETAPI

- **Títol de l'activitat:** Comunicació sobre "Empoderament familiar en l'Autisme"
- **Tipus d'activitat:** Comunicació al Congrés Estatal d'AETAPI a Càdiz.
- **Data:** 14 al 16 de Novembre 2024.
- **Durada:** 3 dies.
- **Tipus de participació de la Càtedra:** Presentadora Comunicació.
- **Altres entitats co-organitzadores:** AETAPI
- **Col·laboradors:** -
- **Nombre de participants:** 450 persones.
- **Enquestes de satisfacció:** -

- **Justificació de l'interès de l'activitat en relació als objectius de la càtedra:**

Les últimes metodologies d'atenció primerenca per a nens i nenes autistes, s'estan enfocant en l'empoderament de les seves famílies. Tot i això, sembla que a Catalunya aquest tipus de metodologia no acaben de generalitzar-se i els centres d'atenció primerenca (CDIAPs) continuen utilitzant metodologies on es treballa amb l'infant de forma individual.

- **Documentació annexa o link pàgina web:**

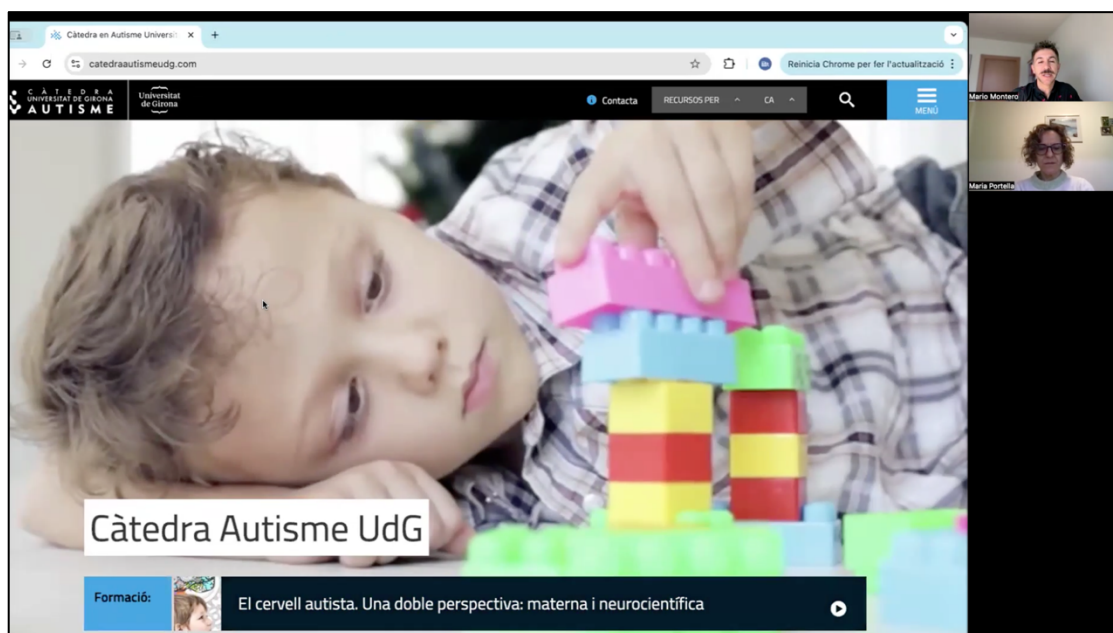
<https://aetapi.org/download/empoderamiento-familiar-en-la-atencion-temprana-del-autismo-un-cambio-de-paradigma-imprescindible/?wpdmdl=10964&refresh=6752899c37f121733462428>
- **Imatges de la Jornada:**

ACTIVITAT - 5. Formació online: El Cerebell Autista.

- **Títol de l'activitat:** El Cerebell Autista. Una doble perspectiva: materna i neurocientífica.
- **Tipus d'activitat:** Activitat online per a professionals i per a familiars de persones autistes i neurodivergents.
- **Data:** 14/12/2024
- **Durada:** 2h
- **Nombre de participants:** 470 persones.
- **Tipus de participació de la Càtedra:** Organitzadora
- **Altres entitats co-organitzadores:** ViuAutisme.
- **Col·laboradors:-**
- **Justificació de l'interès de l'activitat en relació als objectius de la càtedra:**

La gran demanda de professionals i familiars de persones autistes per entendre millor el funcionament cognitiu d'aquestes persones ens porta a organitzar formacions especialitzades. En aquest cas la ponent principal és la Dra. Maria Portella. Neurocientífica i mare de un noi adolescent autista. La xerrada és gratuïta i es fa en horari que pugui facilitar la participació màxima de familiars que tinguin persones a càrrec.
- **Imatges de la Jornada**

El cervell autista

A càrrec de la Dra. Maria Portella.
Una doble perspectiva: materna i
neurocientífica.

Xerrada Gratuïta per a professionals, famílies i estudiants.

De forma virtual en directe
Dissabte 14/12/24 - 10h a 11:30h.

Inscripcions:
www.autismeudg.com

RESUM ECONÒMIC ANY 2024

CÀTEDRA D'EDUCACIÓ DE L'ESPECTRE AUTISTA. Exercici 2024		
Ingressos 2024		
Unitat de despesa/concepte	Import ingressat	Observacions
Romanents 31/12/2023	9,364.86	
Aportació Ajuntament Castell-Platja D'aro (segons conveni)	4,000.00	L'ajuntament no ha fet l'ingrés de l'anualitat 2024
Aportació Associació Viu Autisme (segons conveni)	500.00	L'associació no ha fet l'ingrés de l'anualitat 2024
Fundació Privada: Girona, Universitat i Futur	4,000.00	
Inscripcions jornada "Fer-se gran en l'Autisme"	1,956.47	
FUDGIF - Liquidació superàvit cursos 22-23	1,500.49	
TOTAL INGRESSOS	21,321.82	
Despeses 2024		
Unitat de despesa/concepte	Import despesa	
Despesa corrent		
Software- Subscripció Zoom Video Communications-	181.38	
Software- Nominalia. Bústia correu Càtedra	31.40	
Quotes d'associacions. Federació Catalana Autisme	430.00	
Conferències i activitats divulgatives impartides per personal aliè a la UdG (despeses conferenciant)	4,444.12	
Servei de Càterin per la jornada de formació a l'auditori de la Mercè/27 d'abril de 2024	2,181.30	
Inscripcions a conferències, seminaris i altres activitats	890.03	
Fotocòpies i altres productes de reprografia	217.12	
Contractació i renovació domini host i bústia de correu	515.58	
Indemnitzacions per raó de servei (allotjament, dietes i locomoció)	775.12	
Despeses protocol·làries: sopar amb ponents jornada 27 d'abril de 2024	399.96	
Compra de gravador-mesclador portàtil de 6 canals- 14 pistes	1,415.14	
Lloguer d'espai: Centre Cultural La Mercè pe celebració jornada	481.10	
TOTAL DESPESA	11,962.25	
SALDO A 31/12/2024	9,359.57	

***RESUM XARXES SOCIALS**

- El mes de febrer del 2018 es va obrir un compte de **Facebook** de la Càtedra d'Autisme. Actualment aquest compte té 723 seguidors amb puntes de "reach" de més de 4000 persones en moments de publicació de documents interessants, publicitat de jornades o altres formacions. El percentatge d' *engagement* en les publicacions oscil·la entre el 5% i el 25%.
*Es considera un bon percentatge d'engagement a partir del 10%.
- El mes de gener de 2019 es va obrir un compte de **Instagram** de la Càtedra d'Autisme. Actualment el compte té 1.922 seguidors. Alguns dels reels de la Càtedra ha tingut quasi 9.000 visualitzacions.
- El compte de **Youtube** de la càtedra s'ha utilitzat principalment per promocionar jornades i per penjar de forma oculta, vídeos d'algunes xerrades. L'adreça s'envia només a aquells que estan inscrits a les jornades. Alguns dels vídeos s'han arribat a visualitzar 800 vegades.

PLA D'ACTUACIONS PREVIST PER l'any 2025

- **Conveni – Acord amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) per continuar i incrementar les actuacions de la Càtedra.**
- **Jornada de Formació sobre Neurodiversitat i persones NEURODIVERGENTS**
- **Dotació de Llibres especialitzats en autisme per el fons de la Càtedra d'Autisme**
- **Dia Internacional de l'Autisme – 2 d'Abril 2025**
- **Projecte d'investigació i recerca amb la taula de TEA-TRANS* sobre necessitats d'aquest col·lectiu.**
- **Creació d'un PodCast especialitzat en autisme en català i en castellà**
- **Curs d'estiu per a educadors i professionals que treballen amb alumnes amb TEA a les escoles - Juliol 2025 – Cal valorar.**
- **Diversitat d'actuacions i col·laboracions amb entitats públiques i privades per a recollir recursos econòmics per la Càtedra.**
- **Participació en congressos internacionals: AUTISME Europa – Dublin.**

CÀTEDRA D'AUTISME DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

www.autismeudg.com